

Švandovo divadlo na Smíchově

.....

TISKOVÁ ZPRÁVA

.....

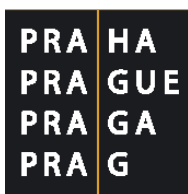
Lars von Trier

KDO JE TADY ŘEDITEL?

THE BOSS OF IT ALL

premiéra 25. dubna 2009

.....

KDO JE TADY ŘEDITEL?

Lars von Trier

premiéra 25. dubna 2009 ve Velkém sále Švandova divadla

Švandovo divadlo na Smíchově uvede **25. dubna 2009** premiéru inscenace **KDO JE TADY ŘEDITEL?** Jedná se o divadelní adaptaci stejnojmenného filmového scénáře, jehož autorem je **Lars von Trier**. V hlavních rolích se představí **Michal Dlouhý, Kamil Halbich a Alexej Pyško**.

O autorovi:

Lars von Trier (* 30. 4. 1956, Kodaň, Dánsko; vlastním jménem Lars Trier, zprvu také používal pseudonym Erik Nietzsche) patří k nejvýraznějším filmovým tvůrcům dneška. Na smrtelné posteli mu matka sdělila, že jeho otcem je někdo jiný než Ulf Trier, a to syn známého dánského skladatele; on to posléze komentoval slovy, že se stal „obětí genetického experimentu své matky, která chtěla syna s uměleckými sklony“.

Od roku 1979 studoval na Národní filmové škole (předtím se neúspěšně pokoušel o přijetí na Uměleckou akademii, Divadelní školu – obor režie, Vysokou školu novinářskou a právě i Národní filmovou školu). Již jeho studentské práce získávají řadu ocenění.

V roce 1992 zakládá spolu s producentem P. A. Jensenem produkční společnost Zentropa Entertainment, aby získali finanční nezávislost a tím svobodu tvorby. (Základní finanční zisk měl přinést seriál Království.) Stěny místností jsou prý vymalovány zelenou barvou, podobně jako tomu je v celách smrti v amerických vězeních; zahrada je plná nejrůznějších trpaslíků.

O tři roky později, po velké noční pitce, vydává se svým kolegou Thomasem Vinterbergem filmařský manifest DOGMA 95, jehož pravidla shrnují do tzv. SLIBU CUDNOSTI. Většina jeho dalších filmů je tímto manifestem v menší či větší míře ovlivněna.

Své filmy často řadí do trilogií: Evropa (Prvky zločinu, Epidemie, Evropa), Golden Heart (Prolomit vlny, Idioti, Tanec v temnotách), USA – Land of Opportunity (Dogville, Manderlay), do níž by měl v letošním roce přibýt poslední díl, film Washington. V letošním roce by měl Trier také uvést svůj film Antikrist.

Trier trpí mnoha úzkostmi včetně fobie z létání, z výšek či uzavřených prostor a rakoviny (proto některé scény režíruje s pomocí asistentů, vysílaček a přenosových kamer). Naopak obdivuje A. Strindberga, E. Muncha, poslouchá především skupinu ABBA a je vášnivým zahradníkem.

O filmu:

Po řadě vážných témat, kterým se Trier věnoval ve filmech jako jsou např. *Prolomit vlny* či *Dogville*, se rozhodl, že natočí komedii. Tak vznikl film **Kdo je tady ředitel?** (*The Boss of It All / Direktøren for det hele*; 2006).

Základní synopse

Ravn je ředitelem a zároveň majitelem firmy, to ovšem před svými kolegy skrývá a vydává se již deset let za pouhého řadového zaměstnance. Všechna nepopulární rozhodnutí tak může svést na vymyšleného ředitele, kterého nikdo nikdy neviděl. Až nyní, když chce firmu prodat, je nutné najít někoho, kdo ředitele sehraje. A kdo je pro takovou roli lepší než neznámý a všemi podceňovaný herec! Kristoffer se role rád ujme a jeho nadšení roste s přibývajícím úkoly... Ovšem nic není tak jednoduché, jak se na počátku zdálo. Jednak se ukáže, že Ravn namluvil každému ze zaměstnanců o řediteli něco jiného, a navíc se na scéně objeví bývalá Kristofferova manželka. Především se ale Kristoffer rozhodne tvořit v duchu svého nejoblíbenějšího dramatika Gambiniho!

Trier sice natočil komedii, ale zároveň (a to nejen v komentářích, které sám ve filmu pronáší) odhaluje její principy a pokouší se o jistou dekonstrukci zaběhnutých komediálních klišé. Ostatně jako vždy si hraje nejen se samotným obsahem, ale i se samotnou formou, která je pro něho další rovinou vyprávění.

O inscenaci:

RAVN: *„Prostě to funguje! Říkejte na všechno „ano“, a kdyby bylo nejhůř, musíte být direktivní. Nekompromisní a trvat na svém. Jste přece ředitel!“*

Již několik sezón jsme hledali titul, v jehož hlavních rolích by se opět (po *Velké mele*) mohli na jevišti setkat Michal Dlouhý a Kamil Halbich. Volba nakonec padla na filmový scénář Larse von Triera **Kdo je tady ředitel?**

Daniel Hrbek: *Už je to skoro dva roky, kdy mi dramaturgyně Martina Kinská vyprávěla film, který právě viděla v kině. Základní námět mě nadchl. Toto nadšení mi vydrželo i po důkladném přečtení scénáře. V postavě Kristoffera jsem od první chvíle viděl Michala Dlouhého a jako Ravn jsem si představoval Kamila Halbicha. Samotný film jsem do té doby neviděl. Za další postavy jsem si pak postupně dosazoval herce našeho divadla a všechny mé představy o tomto příběhu směřovaly k jevišti, k divadelnímu zpracování. Proto jsme se rozhodli pro divadelní adaptaci tohoto scénáře.*

V září 2008, kdy jsme měli s dramaturgyní již relativně konkrétní představu o podobě divadelní adaptace, jsem Trierův film poprvé viděl. Byl

jsem překvapen, jak moc se mi představa Michala Dlouhého a Kamila Halbicha v hlavních rolích vryla do mozku a jaký byl pro mne problém přijmout jiné herce a autorské filmové zpracování. (Do filmu, který jsem pak ještě mnohokrát viděl, jsem se nakonec svým způsobem zamiloval. Ještě víc poté, co jsem měl možnost vidět jiný film, natočený někým jiným, ale podle Trierova scénáře – Erik Nietzsche, Mladá léta 1.)

Divadelní adaptace směřovala, jak jinak – k provedení na jevišti. Rozhodně si nekladla za cíl napodobovat Triera a tvářit se, že jsme stejně zručnými experimentátory s formou či žánrem. Nešlo o to „automaticky“ a se vším všudy převést film na jeviště.

Daniel Hrbek: *Osobitost filmového zpracování a poetika Larse von Triera zabraňuje jeho napodobení. Např. jeho přímé vstupy do filmu jsou zároveň vstupy autora Triera (se všemi konotacemi, které právě toto spojení nabízí), a v tom spočívá jejich půvab i smysl. Formální hry se střihy a zcizování mají své adekvátní prostředky i v jevištním jazyce a v jevištních znacích, a jistě by bylo možné se v divadelním zpracování zabývat nejen příběhem, ale i formálním soubojem filmových a divadelních prostředků odkazujících k filmu. Chvilí jsem o tom dokonce, po zhlédnutí filmu, přemýšlel, ale ve výsledku jsem pro takovou „hru“ nenašel skutečné opodstatnění. Soustředili jsme se tedy výhradně na divadelní rozpracování základního námětu.*

Kdo je tady ředitel? nabízí vedle komediálních situací (jejichž předobrazy bychom mohli hledat např. v Gogolově *Revizorovi*), které rozhodně nepostrádají dramatickostí, řadu témat, která přesahují zde se střetávající světy (tedy IT a divadlo); ale prostupují do našeho života každodenně, byť třeba ne v takové razanci: manipulace (pokoušet se manipulovat a sám být nevědomky manipulovaným), prosazování vlastního ega a vlastních vizí bez ohledu na okolí, strach ze samoty a pocit nepochopení.

Divadelní adaptace vychází z překladu **Františka Fröhliche**, k výtvarnému řešení scény přizval Daniel Hrbek **Petra Masopusta** (spolupracovali spolu již na inscenaci *Mandragory*); o realizaci kostýmů se postarala **Anna Forstová**. I k pohybové spolupráci zvolil režisér osvědčené spolupracovníky – a to Karla Basáka a Ivanu Dukić.

Hlavní role byly určeny od začátku (**Kamil Halbich – RAVN a Michal Dlouhý j.h. – KRISTOFFER**); zaměstnance firmy hrají **Klára Cibulková, Klára Pollertová-Trojanová, Eva Leimbergerová, Luboš P. Veselý, Robert Jašków a Pavel Juřica j.h.** Na roli islandského obchodníka, který mluví ve své rodné řeči, byl pozván herec ND **Alexej Pyško**; ve hře mu po boku, coby spolupracovníci, budou stát **Kristýna Frejová a Jaroslav Šmíd**.

Rádi bychom, aby komedie **Kdo je tady ředitel?** navázala na linii současných her na Velkém sále (po *Brýlích Eltona Johna* či *Žebrácké opeře*) a zároveň, aby přinesla trochu odlišný humor a pro nás osvěžující inspiraci, jakou bezesporu současná dánská kultura nabízí (viz především dánské filmy posledních let).

Lars von Trier
KDO JE TADY ŘEDITEL?

THE BOSS OF IT ALL

Hrají: Michal Dlouhý j.h., Kamil Halbich, Alexej Pyško j.h., Jaroslav Šmíd, Klára Cibulková, Klára Pollertová-Trojanová, Eva Leimbergerová, Luboš P. Veselý, Robert Jaškóv, Pavel Juřica j. h., Kristýna Frejová a další.

Překlad: František Fröhlich, divadelní adaptace: Daniel Hrbek a Martina Kinská, režie: Daniel Hrbek, dramaturgie: Martina Kinská, scéna: Petr Masopust, kostýmy: Anna Forstová × mkb, pohybová spolupráce: Karel Basák a Ivana Dukić, jazyková spolupráce: Marta Bartošková.

Premiéra 25. dubna 2009 ve Velkém sále Švandova divadla.

**Termíny do konce sezóny: 27. dubna
6., 14. a 22. května
1., 13. a 18. června**

Práva zastupují agentury NORDISKA a AURA-PONT.

Osoby a obsazení:

KRISTOFFER	Michal DLOUHÝ j.h.
RAVN	Kamil HALBICH
FINNUR	Alexej PYŠKO j.h.
TLUMOČNÍK	Jaroslav ŠMÍD
AMANDA	Kristýna FREJOVÁ
GORM	Robert JAŠKÓV
METTE	Klára TROJANOVÁ
SPENCER	Pavel JUŘICA j.h.
NALLE	Luboš P. VESELÝ
LISE	Klára CIBULKOVÁ
HEIDI A.	Eva LEIMBERGEROVÁ

Švandovo divadlo na Smíchově uvádí **25. dubna 2009** na Velkém sále jako pátou premiéru sezóny 2008/09.

Švandovo divadlo je příspěvkovou organizací hlavního města Prahy. Jeho činnost také podporuje Městská část Praha 5.

Fotografie k této inscenaci v tiskové kvalitě najdete brzy na našich stránkách v sekci „**pro média**“:

<http://www.svandovodivadlo.cz/index.php?cmd=page&id=1277>

V případě zájmu o podrobnější informace nebo rozhovor s někým z inscenačního týmu se prosím ozvěte, ráda Vám vyhovím.

Děkuji za pozornost a přeji hezký den.

Barbora Mertlová

Barbora Mertlová
vedoucí marketingu a obchodu

Švandovo divadlo na Smíchově
Štefánikova 57, 150 00 Praha 5
tel.: +420 257 321 333
mobil: +420 602 470 394
e-mail: mertlova@svandovodivadlo.cz
www.svandovodivadlo.cz

PŘÍLOHY:

K DOGMATU 95 - SLIB CUDNOSTI

„Slibuji, že se podvolím následujícímu souboru pravidel, která vypracoval a stvrdil kolektiv DOGMA 95:

1. Natáčet se musí na lokaci. Na místo se nesmějí přivážet rekvizity a scénografie. (Pokud je pro příběh nutná nějaká určitá rekvizita, musí se jako lokace zvolit místo, kde se tato rekvizita vyskytuje.)
2. Zvuk nesmí nikdy vznikat odděleně od obrazu a naopak. (Hudba se tedy nesmí používat, pokud se nevyskytuje na místě natáčení.)
3. Kamera se musí nosit v ruce. Veškerý pohyb nebo stav klidu, jichž lze dosáhnout rukou, jsou dovolené. (Film se nesmí odehrávat tam, kde stojí kamera, nýbrž se musí natáčet tam, kde se odehrává film.)
4. Film musí být barevný. Osvětlení se neakceptuje. (Pokud je málo světla na expozici, musí se scéna vypustit nebo se smí na kameru namontovat lampa.)
5. Práce s optikou stejně tak jako používání filtrů jsou zakázané.
6. Film nesmí obsahovat povrchní akci. (Vraždy, zbraně atd. se nesmí ve filmu objevit.)
7. Časové a geografické odcizení je zakázané. (To znamená, že film se odehrává teď a tady.)
8. Žánrový film se neakceptuje.
9. Formát filmu musí být Academy 35mm.
10. Režisér nesmí být uveden v titulcích.

Kromě toho jako režisér slibuji, že se zřeknu osobního vkusu! Já už nejsem umělec. Slibuji, že se zřeknu toho, abych tvořil ‚dílo‘, poněvadž dávám přednost vteřině před celkem. Mým nejvyšším cílem je vyzískat z mých postav a scénérií pravdu. Slibuji, že toto se bude dít s použitím všech prostředků a na účet veškerého dobrého vkusu a veškeré estetiky. Tak skládám SLIB CUDNOSTI.“

Kodaň, pondělí 13. března 1995

Jménem DOGMATU 95 Lars von Trier a Thomas Vinterberg

odkaz na webové stránky filmu KDO JE TADY ŘEDITEL?:

http://www.direktorefordethele.dk/index_uk.html

ROZHOVORY

Kamil Halbich (role Ravna)

Kamil Halbich chtěl zprvu zůstat věrný Ravnově radě, jak „být“ ředitelem – tedy na vše říkat „ano“; poté se ale přeci jen rozpovídal.

Všichni známe rčení, že vždycky o premiéře ještě chybí týden. Co tady? Stihneme to?

Jestli to stihneme? Ano.

S Michalem Dlouhým tvoříte sehranou dvojici; ostatně právě pro vás dva byl text vybrán. V kolikáté inscenaci se setkáváte?

To bych musel spočítat, ale co se týká partneriny, tak to je od Velké mely. Dohromady tak v pěti šesti představeních nebo možná víc, nevím...

Ravn by se mohl na první pohled zdát nesympatický, ale v průběhu hry mu člověk začíná v mnohém rozumět, dokonce ho začne mít svým způsobem rád. Jak čteš tuto postavu ty?

Takto to je? Tak to je dobrý. (smích) Vážně, zatím úplně nevím. Jak jsme minule zkoušeli poslední scénu, tak se tam začalo zase objevovat něco ještě úplně jiného. Každopádně je ale známé, že každou negativní postavu musíš vzít z druhé strany, obhájit ji.

Představoval / představuješ si místo Ravna někoho konkrétního. Mluvil jsi o kamarádech, kteří v podobném prostředí pracují...

Mám, ale oni jsou charakterově úplně jiný. Spíš si nikoho takového mezi nimi nedokážu představit.

A radil ses s nimi o tom, jak to v takových firmách funguje?

Ne. A já jsem zvědavý, co oni řeknou, až koncem května přijdou; těch dvacet lidí, co pracuje vesměs v takových firmách.

Co ti připadá na tomto zkoušení nejobtížnější?

Dvě věci. Díky tomu, že je to původně film, tak to svádí k civilu. Takže člověk pořád bojuje s tím, aby to nebylo civilní. A druhá věc – aby se nehrály ty samostatný fóry, ale aby se hrály ty situace. To bude boj až do konce.

Viděl jsi film?

Neviděl. A do premiéry ho nechci vidět. Právě i kvůli tomu, aby člověk „nepodlehl“ civilu.

Michal Dlouhý (role Kristoffera)

... a pořád se smál...

Už umíš text?

Myslím že na množství textu, které v tom mám, ho umím nejlíp.

Kristoffera si divák rychle oblíbí; možná i díky jeho trošku bláznivému nadšení... Ovšem v závěru zjišťuje, že toto nadšení je v důsledku vlastně destruktivní. Vnímáš to podobně?

To je těžká otázka, protože já jsem ponořený v jeho osudu, v jeho příběhu... A z takového pohledu on je vlastně neustále chudák mezi mantinely a plácá se z jedné strany na druhou; a rozhodně tam není žádný zlý úmysl... tudíž já ho budu obhajovat jako slušného člověka, který nemůže za to, co všechno se odehrává, v čem on figuruje jako prostředek toho, co se děje.

A znáš někoho podobného?

Kdo se dostal do podobné situace? To jsou lidi, který někdo zneužije... vlastně bílí koně. On je bílý kůň. Někdo je zkrátka zneužije, oni jsou ti špatní...

Co Gambini?

Jak jsem byl nedávno pár dní ve Florencii, tak jsem procházel všechny hroby a našel jsem – protože to je typické italské jméno – tak jsem hledal i jeho hrob. Byl tam tuším „Gambi“... tak jsem uvažoval, jestli bych to nedopsal a nevyfotil...

Po premiéře Ředitele ještě něco zkoušíš? Nebo je to poslední věc v této sezóně?

Už zkouším třetí věc za sebou a jsem úplně hotovej. Takže jsem si dal jako povinnost tři čtvrtě roku volna od zkoušení.

Viděl jsi film?

Viděl jsem kousky, protože to dost dlouho běhalo na HBO. Ale rozhodně ho nechci před premiérou vidět celý, než bude hotová inscenace, aby mě to neovlivňovalo. Ani u Roseových jsem film dopředu neviděl... Chci si to hledat sám a až případně potom vše zkonfrontovat, jak to dopadlo.

A taková „lehčí“ otázka na závěr: o čem hra je?

O mně!!!

...a zase se smál...